

Satranç

10. Ders: Oyun Ortası Prensipieri (ŞAT Tekniği)

Doç. Dr. Yalçın İŞLER
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Bornova Satranç Kulübü
2. Kademe Satranç Antrenörü

Oyun Ortası

- AçılıŖta amaç taŖları geliŖtirmek ve oyun sonunda amaç maçı kazanmaktır. Oyun ortası ise oyun sonuna üstün bir Ŗekilde girebilmek için gerekli hamlelerin yapıldığı aŖamadır.
- Satrançta sürekli hesap yapılır: Rakip son hamlesiyle ne yapmak istiyor, ben hamle yaptığımda nasıl cevap verir, vb.
- Hesap yapılırken, sistematik bir Ŗekilde dŖnmek gerekir.

Sistemantik Düşünme (ŞAT Tekniği)

- **ŞAT Tekniği:** Oyun sırasında oluşan fırsatları daha kolay yakalamak için geliştirilmiş düşünme tekniğidir:
  - **Şah Çekiş:** Rakibe şah çekebildiğin hangi hamleler var, bul ve incele.
  - **Alış:** Rakibin hangi taşlarını alabiliyorsun, bul ve incele.
  - **Tehdit:** Rakibin hangi taşlarını (eğer bir tedbir almazsa) veya şahını mat etmekle tehdit edebilen hamlelerin hangileri, bul ve incele.

Kaynak: FM Selim Gürcan hocanın «Satrançta Ustalık Kursu» kitabı. Bu sunumdaki örnek görseller bu kitaptan alınmıştır. Daha birçok örnek için mutlaka edinmeniz gereken bir kaynaktır, kesinlikle tavsiye ederim.

Genişletilmiş Turnuva şAT Tekniği

- **Her hamlede tahtada bakılması gerekenler:** Oyun sırasında oluşan fırsatları daha kolay yakalamak için geliştirilmiş dūřünme tekniğidir:
  - Rakip sana şah çekiyor mu? şah çekiyorsa, bu tehditten kurtul. Diğer maddelere bakmana gerek yok.
  - Rakip senin taşını almakla tehdit ediyor mu? Tehdit ediyorsa, bu tehditten kurtul veya dikkat et.
  - Sen şah çekebiliyor musun? Bu şekilde mat oluyor mu veya sana taş kazandırıyor mu?
  - Sen taş alabiliyor musun? Bu alış mat veya kazanç ile sonuçlanıyor mu?
  - Sen rakibini mat etmekle veya taş almakla tehdit edebiliyor musun?
  - Merkezi kapmaya, açık hat ve diyagonelleri ele geçirmeye çalış.
  - Taşlarını daha çok kareyi kontrol ettikleri karelere götürmeye çalış.
  - Gerekiyorsa, kendi taşlarına (özellikle merkezdeyse) rakip saldıramıyor olsa bile aşırı koruma yap.

Turnuvalardan edindiğim tecrübeyle kendi oluşturduğum listedir, katkılarınızı ve eleştirilerinizi bana e-posta atabilirsiniz (islerya@yahoo.com).

Tahtada Fırsat Arama Tekniği

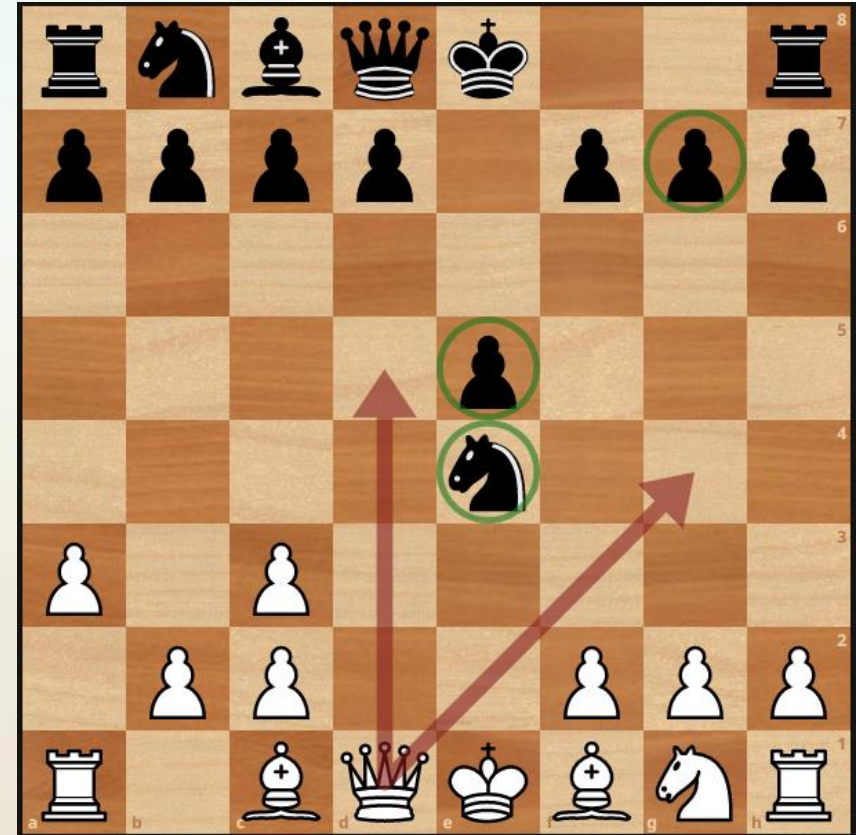
- **Korunmayan Taşlar:** Rakibin hangi taşları hiç korunmuyor? Boşta olan bedava taşlardan daha iyisi var mı? 😊
- **Yeterince Korunmayan Taşlar:** Senin tehdit ettiğin kadar rakibin koruduğu hangi taşlar var? Bunlara bir taşınla daha tehdit etmek için lazım.
- **Savunmaya Bağlı Taşlar:** Rakibin hangi taşı olmasa veya başka yerde olsa, başka bir taşı almak veya mat etmek için sana fırsat doğar?
- **Açmaz ve Şiş İmkanları:** Rakibin hangi taşları aynı yatay, dikey veya diyagonelde bulunuyor?
- **Hareket Yeteneği Düşük Taşlar:** Rakibin hangi taşları güvenli bir şekilde başka bir kareye gidemiyor?

Korunmayan Taşlar (1)

Korunmayan taşları tespit et

Nasıl saldırabileceğini tespit et

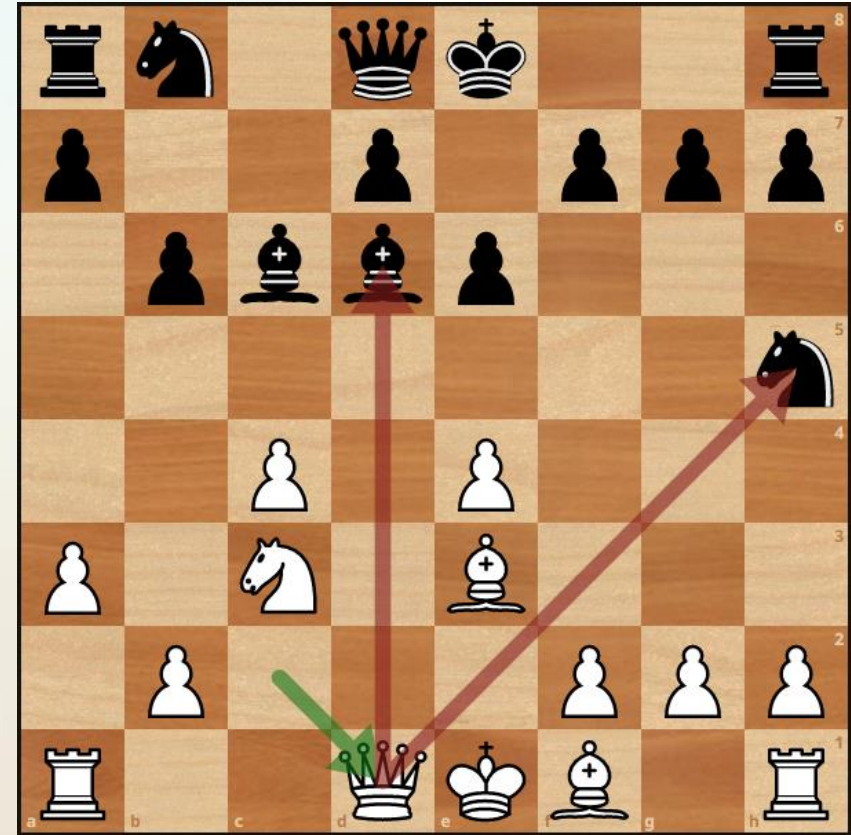

Korunmayan Taşlar (2)

Siyahlarla oynayan dünya şampiyonlarından Anatoly Karpov: Fd6??

GM Christiansen, bu hatayı affetmiyor: Qd1!

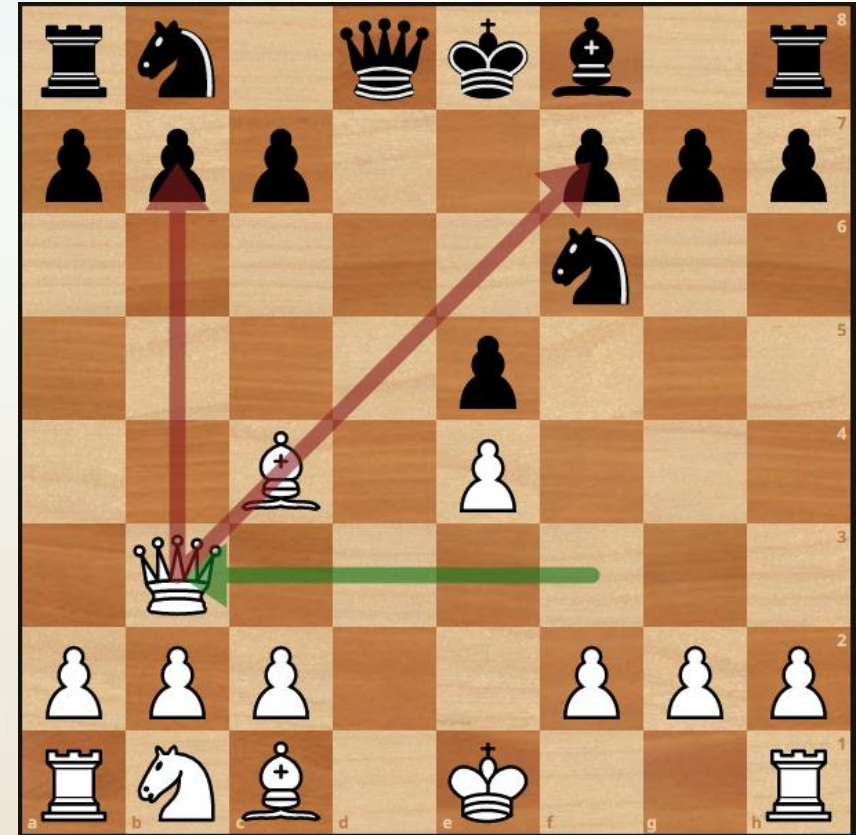

Yeterince Korunmayan Taşlar

Aslında beyazlar, açılış prensipleri gereği rok atmaya hazırlanıyordu

Fakat b7 ve e5 hiç korunmuyorken f7 yeterince korunmuyor: Qb3!

Savunmaya Bağlı Taşlar

e5 yeterince korunmuyor: c6'daki siyah bu piyonu koruyor ve f3'deki beyaz at bu piyona saldırıyor.

Savunmaya bağlı taş: Alınabilir mi? Başka yere gitmesi sağlanabilir mi?: 1.Fxc6 dxc6 2.Axe5

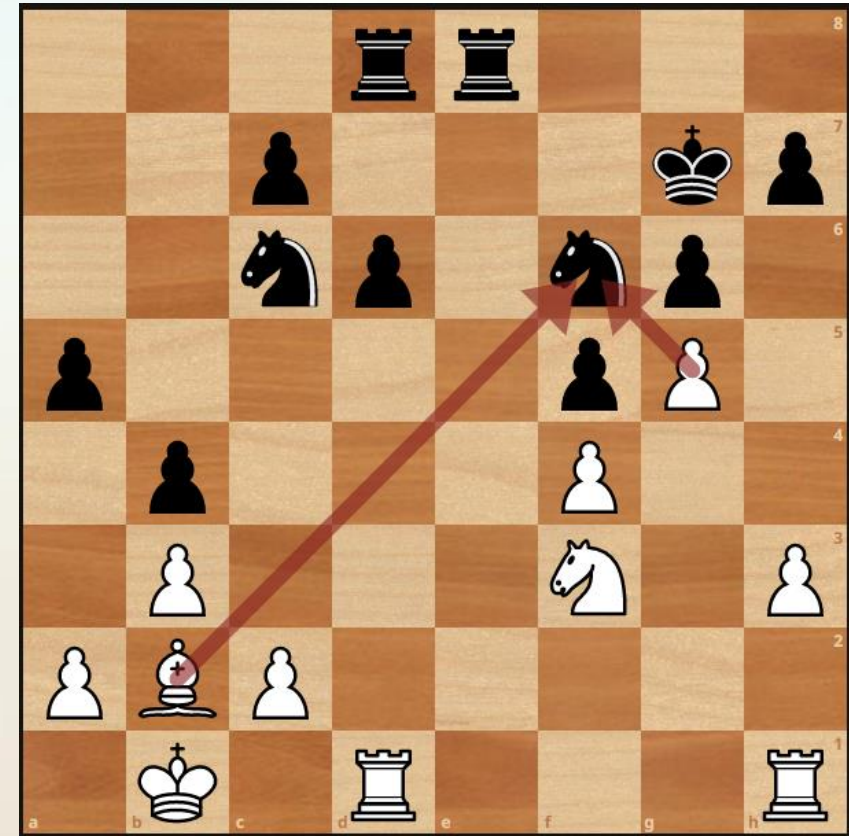

Açmaz ve Şiş İmkanları

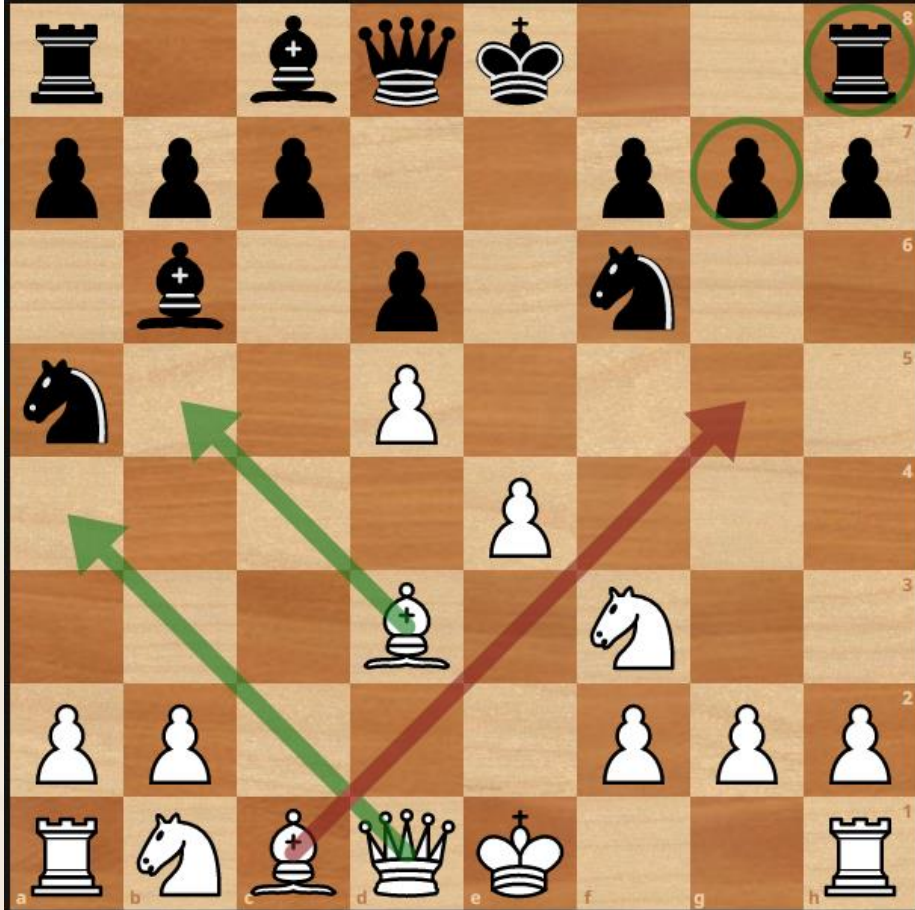
c7 piyonu ve c6 atı korunmuyor ve f6 atı açmazda. Açmazdaki taşa hemen bir tehdit daha getirilmeli: g5!

Sonraki hamlede beyazlar siyah atı kazanmış ve öne geçmiş olur.

Hareket Yeteneği Düşük Taşlar (1)

- 1- Va4 ve Fb5 ile şah çekilebiliyor, fakat bir şey kazandırmıyor.
- 2- g7 piyonu ve h8 kalesi korunmuyor, fakat bunlara saldırılamıyor
- 3- Yeterince korunmayan taş yok
- 4- Fg5 ile f6'daki at açmaza alınabilir. Fakat ona açmazdan sonra tekrar saldırmak zor.
- 5- Eğer saldırımayı başarabilirsem, rakibin a5'deki atı nereye kaçabilir? b3, c4, c6?

Hareket Yeteneği Düşük Taşlar (2)

- 5- Eğer saldırmayı başarabilirsem, rakibin a5'deki atı nereye kaçabilir? b3, c4, c6? Hepsi zaten beyazların kontrolünde 😊 O zaman hadi saldıralım: b4!

(Not: Bu soruyu diğer rakip taşlar için de sormak gerekiyor 😊)

Tahtada Gelişim Tekniği

- Oyun sırasında size bariz bir fırsat çıkmadıysa, şunları deneyebilirsiniz:
  - **Atak oyna:** Rakibin bir taşına saldırabiliyorsan, saldır. (TEHDİT)
  - **En düşük aktifliğe sahip taşı geliştir:** Tahtada en kötü durumda olan, en az kareyi kontrol eden taşı bul ve onu geliştir. Mümkünse, rakip sahadaki kareleri kontrol edecek şekilde gelişim yapmaya çalış.
  - **En yüksek aktifliğe ulaşmaya çalış:** Tahtada bir taşı oynayacağın zaman, onu en etkili olduğu ve rakibe en çok atak yapabildiği karelere götürmeye çalış.

Turnuvalardan edindiğim tecrübeyle kendi oluşturduğum listedir, katkılarınızı ve eleştirilerinizi bana e-posta atabilirsiniz (islerya@yahoo.com).